

Alternativa la justiția statală-un alt mod de soluționare a litigiilor financiare

Dr. Alina Mioara Cobuz
Partener Fondator Cobuz și Asociații

ALWAYS A LEGAL STEP AHEAD

INTRODUCERE ÎN DOMENIUL METODELOR ALTERNATIVE DE SOLUȚIONARE A CONFLICTELOR DE NATURĂ FINANCIARĂ

- Există diferite alternative pentru soluționarea litigiilor financiare.
- Modalitatea alternativă de soluționare a litigiilor este reprezentată, lato sensu, de arbitraj, care reprezintă:
 - o procedură de soluționare a unui litigiu pe calea justiției private;
 - în cadrul acestei proceduri părțile au posibilitatea de a-și numi proprii judecători, denumiți arbitri.

De reținut: între jurisdicția arbitrală și cea statală (procedura de drept comun) nu există un raport de concurență, ci de completare a alternativelor de soluționare a diferendelor

CE IMPLICĂ ARBITRAJUL?

- Voința părților prevalează, astfel încât atunci când diferențele dintre acestea nu pot fi soluționate pe cale amiabilă litigiul poate fi rezolvat pe calea arbitrajului.
- Părțile, pe lângă facultatea de numire a arbitrilor, pot stabili:
 - locul arbitrajului
 - numărul arbitrilor
 - regulile de procedură aplicabilă
 - limba arbitrajului

ALTERNATIVE DE SOLUȚIONARE A LITIGIILOR FINANCIARE

- **CSALB** (Centrul de Soluționare Alternativă a Litigiilor în Domeniul Bancar) reglementat de O.G. nr. 38/2015;
- **SAL-FIN** (Entitatea de Soluționare Alternativă a Litigiilor în Domeniul Financiar Nonbancar) reglementată prin Regulamentul nr. 4/2016 în coroborare cu O. G. nr. 38/2015;

CSALB - CENTRUL DE SOLUȚIONARE ALTERNATIVĂ A LITIGIILOR ÎN DOMENIUL BANCAR

- Este o entitate independentă, apolitică, non profit, de interes public, înființată prin Ordonanța Guvernului nr. 38/2015

Scopul:

- soluționează disputele dintre consumatori și instituțiile financiar-bancare și nonbancare

Cui se adresează:

- ❖ consumatorilor care au încheiat diverse contracte (leasing, credit, depozit etc.) cu comercianții, de regulă băncile.
- ❖ Băncile nu sunt însă singurele ce se regăsesc în sfera comercianților, putând intra în această categorie și IFN-urile, casele de credit sau casele de amanet.

AVANTAJELE PE CARE LE OFERĂ CSALB

- experții ce soluționează disputa, denumiți “conciliatori” sunt specialiști cu experiență în domeniul financiar;
- termenele sunt scurte, motiv pentru care disputa se soluționează cu celeritate;
- procedurile SAL sunt complet gratuite pentru client.

Obiectul procedurii:

- comisioanele aplicate la soldul creditului,
- clauzele calificate de către consumatori ca fiind abuzive ori,
- dobânzile mărite în mod abuziv (în accepțiunea consumatorilor).

(sursa Conso.ro)

PROCEDURA DE CONCILIERE CSALB

1. Concilierea- se finalizează cu propunerea unei soluții

- părțile au avantajul de a se retrage oricând;
- întâlnirile dintre conciliator și părți sunt stabilite de comun acord iar propunerea conciliatorului se materializează printr-o **notă de soluționare**;
- părțile pot accepta soluția propusă de conciliator în termen de 15 zile, caz în care conciliatorul pronunță o hotărâre (ce dobândește valoarea unui titlu executoriu dacă nu este atacată în instanță în termen de 15 zile);
- părțile pot decide să refuze nota de soluționare.

PROCEDURA DE ARBITRAJ ÎN CADRUL CSALB

- În situația în care concilierea nu le oferă părților o soluție satisfăcătoare sau doresc să recurgă direct la cea de-a doua procedură CSALB, intervine arbitrajul.

2. Arbitrajul- se finalizează cu impunerea unei soluții:

- părțile se pot retrage doar până la constituirea tribunalului arbitral;
- soluția se pronunță ținând seama de uzanțe, principii de drept sau echitate;
- hotărârea este obligatorie pentru ambele părți (are valența unei veritabile hotărâri judecătorești și constituie titlu executoriu pentru părți).

MOTIVE PENTRU A RECURGE LA PROCEDURILE SAL

- experții în domeniul financiar, care sunt investiți cu soluționarea disputelor, sunt imparțiali, independenți și pot fi recuzați pentru motive temeinice, prevăzute expres în regulamentul de proceduri SAL;
- diferențele dintre procedura urmată la instanța de drept comun și procedurile alternative de soluționare a litigiilor financiare s-au estompat considerabil în favoarea celei de-a doua categorii.

SAL-FIN- ENTITATEA DE SOLUȚIONARE ALTERNATIVĂ A LITIGIILOR ÎN DOMENIUL FINANCIAR NONBANCAR

- entitate creată în cadrul Autorității de Supraveghere Financiară, înființată în conformitate cu prevederile Regulamentului nr. 4/2016 (luând în considerare Avizul nr. 842 din 29 februarie 2016) în coroborare cu O. G. nr. 38/2015

Scopul:

- soluționarea alternativă a litigiilor din domeniul financiar nonbancar

Cui se adresează:

- **persoanelor fizice**
- **grupurilor de persoane fizice constituite în asociații care utilizează sau dispun de produse sau servicii, fără ca aceste activități să intre în sfera activității lor profesionale**

N.B. Spre deosebire de procedurile prevăzute de CSALB, procedurile SAL-FIN pot fi accesate de către consumatori doar în cazul în care fac dovada prealabilă că au apelat la soluționarea amiabilă a disputei cu comercianții. În caz contrar, SAL-FIN va refuza instrumentarea respectivului litigiu.

PARTICULARITĂȚI SAL-FIN

- deși procedurile nu presupun costuri pentru consumatorii de produse financiare non-bancare, în cazurile în care consumatorul solicită probe precum expertize, traduceri de documente sau alte probe suplimentare, costurile vor fi acoperite de către acesta.
- 68,75% dintre litigii au ca obiect piața RCA. De asemenea, 11,60% din litigii sunt aferente domeniului asigurărilor generale, urmate tot de un procent de 11,60% de litigii care se referă la asigurările facultative Casco.

(sursa Conso.ro)

PROCEDURI SAL-FIN

- În procedura privind **propunerea unei soluții**, conciliatorii sunt desemnați din Registrul conciliatorilor (consumatorul care s-a adresat SAL-FIN alege conciliatorul care să instrumenteze litigiul). În varianta în care comerciantul nu acceptă soluția propusă, SAL-FIN informează consumatorul despre căile de atac administrative, respectiv judiciare la care poate recurge pentru soluționarea litigiului. Hotărârea dată în această procedură poate fi atacată în decurs de 15 zile, devenind titlu executoriu în cazul în care nu este contestată.
- În mod diferit se procedează pentru soluționarea litigiilor prin **impunerea unei soluții**, și anume se desemnează un conciliator unic sau o comisie de conciliere care trebuie să pronunțe hotărârea în termen de cel mult 90 de zile de la data constituirii sale.

STATISTICI RELEVANTE

- În perioada iulie 2016 – mai 2017 au fost transmise către SAL-FIN 112 solicitări de soluționare a unor litigii pe cale alternativă, apărute între consumatori și entitățile de pe piața financiară non-bancară. Sumele obținute de către consumatori prin conciliere au fost de peste 500.000 de lei.
- CSALB, pe de altă parte, a înregistrat în perioada martie 2016 – martie 2017 un număr de 331 de cereri de soluționare litigii, din care 65 s-au transformat în dosare (restul fiind respinse pentru neîndeplinirea condițiilor). Dintre acestea, au fost soluționate aproximativ 40 de dosare în favoarea consumatorilor.
- Concluzie: procentele de soluționare în favoarea consumatorilor relevă faptul că aceste proceduri sunt echidistante în raport cu părțile și eficiente în privința termenelor de soluționare.

(sursa Conso.ro)

AVANTAJELE INCONTESTABILE ALE PROCEDURILOR DE SOLUȚIONARE A LITIGIILOR FINANCIARE PE CALE ALTERNATIVĂ

Confidențialitate

- caracterul privat al procedurii arbitrajului
- confidențialitatea este esențială în relațiile comerciale

Autonomia părților

- arbitrii sunt desemnați de părți- se accentuează aspectul de libertate a părților
- se evocă ideea de parteneriat între acestea, de natură să permită menținerea și continuarea relațiilor de afaceri și ulterior soluționării disputei

Timpul destinat probatoriului

- părțile dispun de suficient timp calitativ pentru a-și proba cazul prin probe, martori și expertize

Flexibilitate și eficiență

- procedurile de conciliere/arbitraj se derulează cu operativitate și eficiență, neexistând riscul ca o astfel de procedură să dureze câțiva ani.

Procedură simplificată

- Părțile pot stabili, prin conventia arbitrală sau printr-un act separat, regulile de procedură pe care tribunalul arbitral să le urmeze în soluționarea litigiului.

Sentința arbitrală este definitivă și obligatorie

- poate fi desființată numai pe calea acțiunii în anulare, dar nu pentru motive care vizează fondul litigiului, ci doar pentru anumite excepții procedurale prevăzute de Codul de procedură civilă.

PROPUNERE

➤FIN-NET este o rețea de organizații naționale (înființată de CE în anul 2001) care soluționează extrajudiciar reclamațiile transfrontaliere ale consumatorilor în domeniul serviciilor financiare. La acest moment rețeaua numără 60 membri din 27 de țări ale Spațiului Economic European (și nu numai). Facem precizarea că orice autoritate din SEE se poate asocia rețelei FIN-NET dacă respectă prevederile din Directiva 2013/11/UE privind soluționarea alternativă a litigiilor .

➤Propunem afilierea la rețeaua FIN-NET și popularizarea acestui concept deoarece România nu are încă membri înscriși care să coopereze în vederea soluționării pe cale extrajudiciară a litigiilor financiare, motiv pentru care consumatorilor români nu le este permisă adresarea de petiții în acest sens.

Vă mulțumim pentru atenție!

ALWAYS A LEGAL STEP AHEAD